

Ormansızlaştırma küresel ısınmaya yarıyor.

gibi tarıma yönelik faaliyetler, bu sistemlerin karbonu yakalanmasını azaltıyor, hatta durumu tersine çevirerek ormanları ve tarımı emisyon kaynaklarına dönüştürüyor.

Bu durumu takip etmek için, Üye Ülkeleri ormanları ve tarım arazileri tarafından emilen ve salınan yıllık karbon miktarını ölçmeyi zorunlu kılan mevzuat 2013'te onaylandı. Bu, söz konusu arazi kullanımlarını AB'nin emisyon azaltma çabalarına katmak yönünde atılmış ilk adımdır. Avrupa Konseyi Ekim 2014'te daha da ileri giderek Avrupa Komisyonu'ndan, arazi kullanımının AB'nin emisyon azaltımı politikalarına dahil edilmesini sağlayacak bir yasa önerisi hazırlamasını istedi.

AB, kendi sınırları içinde aldığı önlemlere ek olarak gelişmekte olan ülkelerdeki ormansızlaştırmanın azaltılmasına yönelik de destek vermektedir. Bu finansal destek, ormansızlaştırmadan ve ormanların tahribinden kaynaklı emisyonları azaltmak (REDD-plus) olarak bilinen mekanizmaya ve bir dizi uluslararası kural koymuş olan BM iklim değişikliği sözleşmesine katkı sağlamaktadır.

Endüstriyel emisyonların yakalanması

Karbon yakalama ve depolama teknolojisi, elektrik santralleriyle endüstriyel işlemlerden çıkan CO2'nin yakalanmasına, sıvıya dönüştürülerek taşınıp, yeraltında bir daha çıkarmaya-

caıkları jeolojik oluşumlar içerisinde depolanmasını sağlamaktadır. AB, bu şekilde yapılan depolamanın çevreye ve güvenliğe ilişkin risklerini asgariye indirecek yasal düzenleyici çerçeveyi devreye sokmuştur.

“Ana akımlaştırma (Mainstreaming)”

Bölgesel gelişme, tarım, balıkçılık ve enerji gibi konuyla bağlantılı bütün Avrupa politikalarının giderek artan bir şekilde emisyon azaltımı ve iklim değişimine uyum konularını hesaba katmaya ihtiyacı vardır. Bunu sağlamak üzere, AB liderleri, 2014-2020 yılları arasında AB bütçesinin en az yüzde 20'sini iklime ilişkin önlemlere harcanmasına karar vermişlerdir.

LIFE Programı

AB'nin “LIFE” finansal aracı 1992'den beri Avrupa bünyesindeki çevre koruma ve iklim değişimine yönelik 4 binden fazla projenin eş finansmanına 3,4 milyar Euro katkıda bulunmuştur.

İklim eyleminin hizmetine sunulmuş olan yeni LIFE alt programı, 2014 ile 2020 arasında, iklim değişikliği sorununun çözümlerine dair yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik 864 milyar Euro'luk eş finansman sağlayacaktır.

LIFE iklim eylemi alt programı, düşük karbonlu ve iklim değişikliğine dirençli bir eko-

nomiye dönülmesine katkıda bulunmayı; AB iklim politikası ve mevzuatını geliştirilmesi, uygulanması, iyileştirilip güçlendirilmesi ve bütün seviyeleri kapsayacak şekilde daha iyi bir çevre ve iklim değişikliği yönetim yaklaşımının desteklemesini amaçlamaktadır.

Birkaç çeşit mali yardım biçimi vardır. Kamu birimleri, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar ve özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde, özel sektörde bulunan küçük ölçekli düşük emisyon teknolojilerinin, yeni yöntemlerin ve yaklaşımların uygulanması ve benimsenmesini amaçlayan projeler her yıl açılan proje çağrıları yoluyla desteklenecektir.

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu

Uğur Mumcu Cad. No: 88,
Kat: 4, Gaziosmanpaşa 06700
Ankara / Türkiye

Telefon : (312) 459 87 00
Faks : (312) 446 67 37
e-posta : delegation-turkey@eeas.europa.eu

Enerji verimliliği sağlayan ampuller kullanmaya başlamak bile fark yaratabilir.

Finansal destek ayrıca iki pilot finansal araç üzerinden de yürütülmektedir: Doğal Sermaye Destek Programı (Natural Capital Financing Facility -NCF) ve Enerji Verimliliği için Özel Finansman Programı (Private Finance for Energy Efficiency -PF4EE). Bu programlar; projelerin krediler aracılığıyla finanse edilmesine yöneliktir ve Avrupa Yatırım Bankası ve diğer banka kredilerinin de kullanımının yolunu açabilir.

AB İklim Mevzuatı

Emisyonları azaltmak, temiz enerjiyi ve enerji verimliliğini teşvik etmek ve Avrupa'nın düşük karbon ekonomisine geçişini kolaylaştırmak için AB'nin bir dizi politikası bulunmaktadır. Dünyanın en büyük karbon pazarını yaratmış olan emisyon ticaret sistemi (ETS) tek başına

en önemli araçtır. AB, sera gazı emisyon tahsisatlarının alım satımına öncülük etmiştir. Emisyon Ticaret Sistemi, iklim değişikliğinin sonuçlarını karbon emisyonlarına fiyat biçerek, işletmelerin dikkatine başarıyla sunmuştur.

Avrupa Birliği
Türkiye Delegasyonu

www.avrupa.info.tr

/EUinTurkey

/EUDelegationTur

/c/EUinTurkey

Avrupa Birliği
Türkiye Delegasyonu

Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)

2005'te faaliyete geçen AB ETS, AB'nin iklim stratejisinin en önemli aracıdır. Üye ülkelerin yanında İzlanda, Liechtenstein ve Norveç'teki elektrik üretimi endüstrisi ve diğer enerji yoğunluklu sektörlerdeki toplam emisyonların yüzde 45'ini karşılayan yaklaşık 12 bin tesisi kapsamaktadır.

Sistemin temel önermesi oldukça basittir... Kapsam dahilindeki, elektrik santrali gibi tesislerden gelen emisyonlara bir sınır (cap) konur. Bu sınır içinde, tesislere her yıl belli miktarda sera gazı emisyonu için ödenek ayrılır veya satın alınır. Daha az emisyon üretenler ihtiyaç fazlası ödeneklerini satabilir. Ödeneklerinin kapsadığından fazla emisyon üreteceklerini düşünenler emisyonlarını azaltacak teknolojilere veya önlemlere yatırım yapabilir ya da fazlalıklarının bir kısmını veya hepsini karşılamak için piyasadan ek ödenek satın alabilir. Bu durum, emisyon azaltımının en ucuz olduğu yerde yapılmasını, yatırımların da, en çok emisyon azaltımının en düşük maliyetle yapılabileceği yerlere yönelmesini sağlar.

Bu ödeneklerin pek çoğu ilgili tesislere öncelikle ücretsiz olarak verilmiştir ama bazı şirketler 2013'ün başından beri ödeneklerinin tamamını, bazıları da her yıl artacak şekilde bir kısmını satın almak durumunda kalmıştır. Tesislerden salınmasına izin verilen toplam emisyonların üzerindeki sınır her yıl kademeli olarak azaltılmıştır. Bu sistemde emisyonlar, 2020'ye gelindiğinde 2005'tekinden yüzde 21 daha aşağıda olacaktır.

AB ETS gibi "sınırla ve ticarileştir" (cap and trade) sistemleri dünyanın diğer yerlerine de yayılmaktadı. AB, uluslararası karbon piyasalarının uygulanabilir bir emisyon alım satım sistemleri ağı yaratılarak geliştiğini görmek istemektedir.

Havacılık kaynaklı emisyonlar

Havacılık kaynaklı emisyonlar hızla artmaktadır. Küresel uluslararası havacılık emisyonlarının 2020 itibarıyla 2005'tekinden yaklaşık yüzde 70 daha fazla olması öngörülmekte ve 2050'ye gelindiğinde de yüzde 300-700 daha artacağı öngörülmektedir.

AB içindeki havaalanları arasında uçan

bütün havayolları 2012'den beri ETS'in parçasıdır. AB; havacılık emisyonlarını hedef alan küresel bir mekanizma belirlemesi için BM'nin sivil havacılık ajansına biraz daha zaman tanımak amacıyla, Avrupa Birliği dışındaki havaalanlarını veya bu havaalanlarından yapılan uluslararası uçuşları AB ETS sistemine henüz dahil etmemiştir.

Ulaştırma sektörü emisyonları yükselişte

Londra'dan New York'a uçan bir kişi, bir yıl boyunca evini ısıtan ortalama bir Avrupa vatandaşıyla neredeyse aynı seviyede emisyon üretmektedir.

Yenilikçi teknolojilerin desteklenmesi

AB, yenilikçi düşük karbon teknolojilerinin gelişimini desteklemek için dünyanın en büyük programlarından birini hazırladı. "NER 300" isimli program, 300 milyon AB ETS ödeneği satışının geliriyle finanse edildi. Program, Enerji santrallerinden çıkan karbon emisyonlarını yakalayıp depolayan teknolojilerin yanı sıra, yenilikçi yenilenebilir enerji teknolojilerini de desteklemektedir.

NER 300Programı kapsamında, 2012'de ve 2014'te tamamlanan iki başvuru çağrısı son-

rasında 20 AB Üye Ülkesinde uygulanacak 38 yenilikçi yenilenebilir enerji teknolojisi (RES) ve karbon yakalama ve depolama projesine (CCS) fon sağlanmaktadır.

Birikerek çoğalan NER 300 fonu 2,1 milyar Euro olacak; bu da yaklaşık 2, 8 milyar Euro'luk özel yatırımı tetikleyecektir. Yenilenebilir enerji projeleri AB'nin yıllık yenilenebilir enerji üretimini yaklaşık 18 terawatt/saat artıracaktır. CCS projeleriyle yakalanan emisyonlarla birlikte üç milyon aracın AB yollarından çekilmesine karşılık gelecektir.

ETS dışı emisyonlar

AB ETS, AB'nin emisyonlarının yaklaşık yüzde 55'ini kapsamıyor. Bu durumdaki sektörler arasında taşımacılık, inşaat, tarım ve atık yönetimi bulunuyor. Üye Ülkeler, bu sektörlerdeki emisyonlara dair, 2020 yılı sonuna kadar olan süreyi kapsayacak şekilde bağlayıcı ulusal hedefleri belirleyen bir "çaba paylaşımı" (effort sharing) anlaşması imzaladı.

Bu hedefler, emisyonların en zengin AB üyeleri için 2020'de yüzde 20'ye çekilmesinden, en fakirler için yüzde 20'ye artırılmasına kadar bir aralıkta değişmektedir. Hedefler, AB'nin ETS dışında kalan sektörlerden gelen toplam emisyonlarının, 2020'de, 2005 seviyeleriyle kıyaslandığında yüzde 10'a düşürülmesi anlamına gelmektedir.

Ulaşım, sera gazı emisyonlarının en büyük kaynaklarından biri...

Karayolu taşımacılığı

Komisyon'un 2050'de rekabetçi düşük karbon ekonomisine geçiş için hazırlandığı yol haritası ve taşımacılık raporu, bütün taşımacılık sektörünün, CO2 emisyonlarını 2050 itibarıyla 1990'daki seviyelerinin yaklaşık yüzde 60 altına indirmesi gerektiğine işaret ediyor. 2030 iklim politikası hedeflerini desteklemek için, amaç 2030 itibarıyla taşımacılıktan kaynaklanan sera gazı emisyonlarını 2008'deki seviyelerinin yaklaşık yüzde 20 altına çekmek olacak. Arabalar ve minibüsler AB'nin CO2 emisyonlarının yaklaşık yüzde 15'ini üretiyor. Dolayısıyla bunları azaltmak iklim değişikliğiyle mücadelede belirgin bir katkı sağlayabilir.

AB mevzuatı, üreticilerin dikkate almak zorunda oldukları emisyon sınırlarını açık bir biçimde ortaya koyuyor. Yeni arabalar, 2007'de kilometre başına ortalama 159 gram CO2 salıyordu. Bunun 2015'ten itibaren yüzde 18'lik bir düşüşle 130 g/km; 2020'den itibaren de yüzde 40 oranında bir düşüşle 95 g/km olması gerekiyor. Minibüsler içinse kilometre başına düşen ortalama emisyon 2017 itibarıyla 203g olan 2007 seviyesinden yüzde 14 düşük olacak şekilde 175g'a düşürülecek. 2020'de de ilave yüzde 28 kesinti ile 147g'a indirilecek

Taşıt emisyonlarını kontrol altına almak şimdiden işe yarıyor. 2013'te satılan yeni arabalar kilometre başına ortalama 127g CO2

salıyordu. Bu, 2015 için belirlenen 130g/km yasal hedefine iki yıl önceden ulaşıldığı anlamına geliyor.

AB'nin CO2 emisyonlarının yaklaşık yüzde 5'ini kamyonlar, şehir içi otobüsler ve şehirlerarası yolcu otobüsleri oluşturuyor. Avrupa Komisyonu, Mayıs 2014'te bu ağır taşıtlardan gelen CO2 emisyonlarını hedef alan bir stratejiyi kabul edip, ilk adım olarak da bu taşıtların CO2 emisyonlarının belgelenmesine ilişkin mevzuatın uygulanmaya başlanmasını önerdi.

Teknolojik yenilikler; yeni motorlar, malzemeler ve tasarımlar aracılığıyla yakıt verimini artırmak Avrupa'da daha etkili ve sürdürülebilir bir taşımacılık sistemine geçiş yapılmasına yardım edebilir.

Avrupa mevzuatı, sürücülerin en iyi yakıt ekonomisini sağlayan yeni taşıtları seçmelerine yardımcı olmak amacıyla, Üye Ülkelerin, tüketicilere konuyla ilgili her türlü bilginin verildiğinden emin olmasını istemektedir. Bir aracın yakıt verimliliğini ve ürettiği CO2 emisyonu oranını gösteren etiket de bu bilgilere dahildir.

Taşımacılık sektöründe oluşan sera gazı emisyonlarını azaltmakta yakıtın kalitesi de önemli rol oynar. AB, araçlarda kullanılan yakıtın "sera gazı yoğunluğunun" (çıkartılmasından dağıtımına, yakıtın yaşam süresi boyunca ürettiği gaz miktarı) 2020 itibarıyla yüzde 10'a kadar indirilmesini istiyor. Tarım ve orman alanlarının biyoyakıt üretim alanlarına dönüştürülmesini sınırlamak yoluyla, bu alandaki üretimin iklim değişikliğine yaptığı etkiyi asgariye düşürmek için de önlemler alınmaktadır.

Karayolu emisyonları yükselmeye devam ediyor

Karayolu taşımacılığının sera gazı emisyonları içerisindeki payı 1990 ile 2007 arasında yüzde 29 arttı, ancak ekonomik kriz, yüksek petrol fiyatları, toplu taşımadaki artış ve hareketlilikteki daha yavaş büyümeyle birlikte 2007 ile 2012 arasında da yüzde 9 düştü. Karayolu taşımacılığı AB'nin toplam karbon dioksit (CO2) emisyonuna yaklaşık beşte bir oranında katkı yapıyor.

Enerji verimliliği

AB, dağıtımdan nihai tüketime kadar enerji zincirinin bütün kademelerinde verimliliği teşvik eden mevzuatı 2012'de, 2020 hedefi-

ne ulaşmak amacıyla onaylamıştı. Bu, bütün Üye Ülkelerin enerji verimliliği yükümlülükleri getiren sistemler oluşturmasını ve evlerde, fabrikalarda ve taşımacılıkta enerji verimliliğini artıracak önlemler almasını gerektirmektedir. Aynı zamanda tüketicilere de ne kadar enerji tükettiklerini öğrenme hakkı vermektedir.

Binalardan kaynaklanan emisyonu azaltmak ve enerji tasarrufu sağlamak için fırsat bulunmaktadır. Komisyon bu emisyonların 2050 itibarıyla yüzde 90'a kadar azaltılabileceğini tahmin etmektedir. Binaların enerji performansına ilişkin mevzuat gereğince, yeni yapılar 2021'den itibaren net olarak sıfır enerji kullanılmak zorunda olup tükettikleri kadar enerji üretmek zorunda kalacaktır. Süreç çoktan başlamıştır ve birçok Üye Ülke'de katı enerji kuralları uygulanmaktadır. Binalar ve hizmetlere dair açılan kamu satın alım ihalelerinde 2012'de beri enerji verimliliği standartlarının dahil edilmesi bir zorunluluktur.

Tarım, ormanlar ve arazi kullanımı

Ormanlar ve tarım alanları iklim değişikliğinde önemli bir rol oynuyor. Ağaçlar ve bitkiler karbon dioksiti emip depolayarak atmosferden uzaklaştırıyor. AB içindeki bu arazi kullanım şekillerinin, AB'nin diğer sektörlerden gelen toplam sera gazı emisyonunun yaklaşık yüzde 9'u oranında karbonu atmosferden temizlediği tahmin ediliyor.

Diğer taraftan, ağaç kesilmesi, sulak alanların kurutulması, meraların kullanıma açılması

Evlerin enerji verimliliğini artırmak para tasarrufu sağlarken çevreye de yardımcı olabilir.